

<p>Tolmetus ja tallitus</p> <p>TALLINNAS,</p> <p>Pagari uul. nr. 1</p> <p></p> <p>Tolmetaja kõnetunnid</p> <p>kella 12—1.</p>	<h1>SÕDUR</h1> <p>SÕJAASJANDUSE AJAKIRI.</p> <p>ILMUB ÜKS KORD NÄDALAS</p> <p>ülemjuhataja staabi väljaandel.</p>	<p>Tellimise hind kättesaatmisega: Iga 10 numbril eest 5 marka.</p> <p></p> <p>Kuulutuste ja teadaannete hind: Iga korpusrea eest 50 penni.</p>
<p>Tellimisl ja kuulutusl võtavad vastu kõik wabarilgi postiasutused ja era-raamatukauplused.</p>		

№ 22.

Laupäewal, 16. augustil 1919.

I. aastakäik.

Hisukord.

Ametlik osa:

1. Käst Wabariigi sõjawägedele nr. 134.
2. Väljawõtted Sõjawägede Ülemjuhataja päewakästudest.
3. Sõjaministri päewakästud nr. 40 ja 41.

Üleüldine osa:

1. Wäikeriikide sõjawägi (J. Soots).
2. Mõni sõna ohwitseride auastmete kohta Eesti sõjawäes. (Järwer.)
3. Seisukord meie wäerindadel.
4. Enamlaste jõud Soome lahest kuni Subani järweni.
5. Ajakirjanduse ülewaade.
6. Rahewõitlus õhus. (R. Requadt.)
7. Segateated.

Ametlik osa.

Käst Wabariigi sõjawägedele.

Nr. 134.

Tallinnas, 31. juulil 1919.

§ 1.

Kindralstaabi walitsuse Ülem kindralstaabi alam-polkownik Jaan Rein ülendatakse Wene sõjawäes teenitud aja eest ja kiiduwäärt tegewuse eest Eesti sõjawäes — kindralstaabi polkownikuks wanusega 1. detsembrist 1918. a.

§ 2.

Suurtükiväe walitsuse ülema abi leitnant Georg Rirchbaum ülendatakse isearaliste teenuste eest Eesti sõjawäes alamkapteniks, wanusega 21-st märtsist s. a.

Sõjawägede Ülemjuhataja,

Kindralstaabi Kindral-Major Laidoner.

Väljawõtted Sõjawägede Ülemjuhataja päewakästudest.

Nr. 403.

Tallinnas, 30. juulil 1919.

Päewakäsu 1919 a. nr. 92 täiendusets käsen:

Kõik haigemajadest arstliste komisjonide otsuste põhjal lauemaks ajaks puhkusele lastud rahwawäelased tulewad jaata: linnades, kus wäsiawad tagawara wäeosad on — nendesse wäeosadesse nii kui päewakäst nr. 92 1919 a. nõuab, kus neid ei ole, maakonna rahwawäelaste registreerimise büroosse, kust puhkusele lastud rahwawäelastele tarwilised tunnistused, sõjawäe sõidupiletid koju ja sealt oma wäeosasse sõitmiseks välja antakse ja nemad oma elukohtadesse jaadetakse. Arstliste komisjonide poolt väljaantud tunnistused ühes teatega rahwawäelaste elukoha üle jaadetakse büroodest wastawatesse tagawara wäeosadesse, kus nemad arwe peale wõetakse. Registreerimise büroode poolt väljaantud tunnistuste peal peab äratähendatud olema, kuhu wäeosasse rahwawäelane peale puhkeaja lõppu ilmuma peab.

Peale puhkeaja lõppu peawad rahwawäelased ilmuma: paranenud — tunnistuste peal ära tähendatud wäeosadesse, haiged — lähemasse registreerimise büroosse, kust nemad haigemajadesse arstliste komisjoni peale, kus haigemajasi ei ole — maakonna rahwawäelaste wastuwõtmise komisjoni jaadetakse. Komisjoni otsuse põhjal saadab registreerimise büroo rahwawäelased: terwed — oma wäeosadesse, haiged oma elukohta ja komisjoni poolt väljaantud tunnistused — rahwawäelaste teenistuse kohta.

Lühikeajalise puhkusele lubatud sõdurid jaadetakse haigemajadest päewakäsu nr. 181 põhjal oma elukohta, kust nemad otsukohta wäeosadesse ilmuma peawad.

Nr. 407.

Tallinnas, 30. juulil 1919.

Suban tarwitada mataronide asemel 20 solotnikku nisujahu.

Nr. 408.

Tallinnas, 30. juulil 1919.

Awalban siin juures minu poolt 12. juulil s. a. kinnitatud merewäe pootsmanide, masinate wanema,

roomide wanema ja welsterite mütsimärgi kirjelduse.

Kirjeldus:

Metallist wälja pressitud ankur: antru sisse täht E põimitud. Antru ümber omaalne rant. Märgi pikkus 5 cm, laius 8 cm.

Wärwid: ümberpiiraw rant, ankur ja täht E kollane, musta põhja peal. Ümberpiiraw rant ja ankur ühes tähe E-ga peab feestpoolt wäljapoole pressitud saama ja randi servad sugu sissepoole koolbub, et märk wõiks tugewasti servadega mütsi wastu pressitud saada.

Nr. 409.

Tallinnas, 31. juulil 1919.

Wiimasel ajal on ette tulnud nähtus, et üffitutes tagawara pataljoniides õppused kottulõlase ei ole wiidud. Osalt on selles olud süüdi, sest sageasti tuli ette, et sellest eht teisest tagawara pataljoniist wäerinnale rutulifelt täienduseks mehi nõuti, sellepärast siis ta nende õppus sellelääbi kannatas. Et meil praegu wõimalus on õppusi korraldada, käsen:

1) Kõik õppused pidada wõimalikult wäljaspool kasarmuid.

2) Kõige suuremat rõhku panna laste- ja wäljaõppuste peale (ahelik, maakuulamine, kaewitub).

3) Nea õppust pidada niipalju, kui tarwis, et wäeosad kui niisugused wälja näeks. Istseise terwitamist õpetada ainult niipalju, et iga sõdur mõistaks seda teha wabalt läe mütsi ääre tõstmisega. Wõngisuguseid karistusi terwitamise pärast olla ei pruugi.

4) Suurt rõhku selle peale panna, et õppused mitmekesised ja huwitawad oleksid. Selleks peawad roodu ülemad, nooremad ohwitserid, ja kui wõimalik ka alamohwitserid iga õppuse jaoks, juba päew enne õppust, õppuse kawat määrustiku põhjal kottu seadma ja selle järele õppusi pidama. Pataljoni ülemad ja nende abid on wastutawad selle täitmise eest. Ühtlasi tuletan wiimastele meele, et nende kohus on selle järele walwata, et iga ohwitser enne õppuse algust ennast õppuse wastu ette walmistaks ja sellekohased S S määrustikudest läbi loeks. Arwan üleliigseks meele tuletada, et pataljoniülemate poolt iga laupäew järgmise nädala kohta kogu pataljoni jaoks õpeplaan peab wälja antama.

5) Õppusi pühapäewadel ilma tungiwa tarwidu- seta mitte teha. Laupäewadel õppused ainult enne lõunat, peale lõunat mehed sauna jaata. Wõimalikult iga päew peale õppusi komandode wiisi ohwitseri ja welsteri juuresolekul suplemas käia, kus see wõimalik.

6) Et sõdurite waba aega ära kasutada, käsen igaal pool tagawarawäe osades ettelugemisi toime panna, selleks lektorisi palgates, teenistusse paremaid mehi teatridesse ja kinodesse saata ja wõimalikult mitmekesiseid ja suuremal arwul spordi riistu muretseba. Kui wõimalik, kasarmu ruumides teatri etendusi korraldada wabatahtliste ja palgatud näitlejatega.

Pataljoni ja üffitute wäeosade ülematel Tagawara Wägede Ülemale järgmise nädala jooksul teatada, mis nende poolt selle päewaläsu täitmiseks juba tehtud, mis teha kawatsetakse.

Punkt 6 läbiwiimiseks määran iga tagawara pataljoni tarwis ühefordse krediidi 10.000 marka ja peale selle iga kuu 5000 marka.

Nr. 414.

Tallinnas, 31. juulil, 1919.

Minu päewaläst 7-st juulist nr. 320, wäerinna seljataga teenivatele kirjutojatele 3 margalise päewaraha maksmise üle, on ta maksen rahwawäelastest trükitööde sõjatontrolööride kohta.

Nr. 415.

Tallinnas, 31. juulil 1919.

5. jalawäe polgu sõduri noor. alamohw. August Dond'i, kes omawolilifelt wäeosast lahtumise eest 28-st juunil s. a. sõjawälja kohtu poolt 4 aastaks kõigi õiguste kaotamisega sunnitööle mõistetud, mis- sugune karistus aga kuni sõja lõpuni edasi liitunud, wabastan sõjalimil ülesnäidatud wahwuse eest temale määratud karistusest ja kõigist sellega ühenduses ole- watest tagojärgedest.

Nr. 417.

Tallinnas, 31. juulil 1919.

Uwaldan Njutise Walitsuse poolt 22. aprillil 1919 aastal wastumõetud määruse kooliõpilastele- sõduritele hariduse andmise kohta riigi kullul;

1) Kõik kooliõpilased, kes wäeläinil sõjast osa wõtnud, saamad autajuts prii kooli kuni kõrgema kooli lõpetamiseni.

Märkus: Lõpuliitu seaduse andmine selles asjas jääb Njutawa Kogu hoolets.

2) Palwed koolirahast wabastamisets tulewad anda kohaliku linna wõi maakonna hooletande osafon- nale. Palwekirjas peab üles antud olema:

a) wäeosja, kus kooliõpilane sõdurina teenis; b) kool, kus ta enne sõjawälle astumist õppis, ja kool, kus ta edasi soowib õppida, ning selle adresse; c) kooliraha suurus käesolewal õpeaastal.

3) Linna wõi maakonna hooletande osafond waatab palwe läbi, muretseb ametlikud tunnistused eelmises paragrafis tähendatud andmete kohta ja saadab nad ühes palwekirjaga Eõõ- ja Hooletande Ministeeriumi hooletande osafonnale.

4) Eõõ- ja Hooletande Ministeeriumi hooletande osafond teeb palwe kohta otsuse, annab sellest palujale teada, ning saadab koolirahast wabastatawate õpilaste nimekirja Haridusministeeriumile ja selle ärakirja Nju- tisele Walitsusele, nende koolirahade katmiseks tarwilikka krediitid nõudes.

Edaspidised krediidi nõudmised sünniwad iga õpe- aasta algul sellekohaste nimekirjade põhjal, mis linna ja maakonna hooletande osafondade poolt ette pandud.

5) Tarwilikkude kooliraamatute ja õpeabindude muretsemise asjus mainitud õpilastele lepiwad kohalise linna wõi maandufogu hooletande ja hariduse osa- konnad oma wahel kottu.

6) Kohalised hooletande osafonnad peawad aeg- ajalt õpilaste edasiõudmise üle koolis teateid koguma. Kui näha on, et õpilane parandamata laisgats ja hoo- letuks läheb ja ta wirgutused tema poole ei mõju, nõnda et sarnane õpilane edaspidi nii koolile, kui ta riigile ainult koormaks on, siis wõib Eõõ- ja Hooletande Ministeerium hooletande osafonna sellekohase ettepaneku peale niisugusel korral prii kooli andmisest keelduda.

7) Palwekirjad ja asjajamine koolirahast wabas- tamise asjus on tempelmakjust wabastatud.

Et kooliülematel võimaldada kindlasti otsustada, kellel õppuril-sõduril on õigus saada riigi kulul haridust, ja kellel ei ole, käsen väeülematel, kelle osades teenides teegi õppur-sõdur riigi kulul hariduse saamise õiguse omandanud, neid õppurisi nimetatud autasu õiguse saamiseks ette panna. Ettepaneku teeb õppuri otskohene ülem ja pannakse kõrgemate ülemate kinnitamisel minule kinnitamiseks ette. Kõikidele, kelle autasud minu poolt kinnitust leiavad, saab minu allkirjaga sellekohane tunnistus välja antud. Ühtlasi avaldatakse sellest autasust käsus Babariigi Sõjavägedele.

Selle juures tuletan meele, et ette panna sellele kõrgele autasule eelpool toodud seaduse järele võib ainult neid, kes seda tõesti tegelikult on ära teeninud, mitte aga neid, kes ainult tegewa väe nimel kirjas on seisnud, kuid faktiliselt seljataga tantsleis ehk mujal on teeninud.

Nr. 429.

Tallinnas, 3. augustil 1919. a.

Käsen kõikidel väeosadel ja asutustel saamata jäänud suhtru ja tubata raha peale nõudmised iga kuu 15-dats kuupäevaks möödaläinud kuu eest Sõjaväe Varustuse Valitsuse Rahaasjanduse Osakonda sisse anda, kust iga kuu 25-dal päeval maksutähed välja antud saavad. Raha väljamaksmine peab kuu viimastel päevadel sündima ühes jooksu kuu II poole palkadega. Hiljemini sisseantud nõudmised saavad 10 päeva peale sissetulemist täidetud.

Tähenдатud eelsummade nõudmiste juures tuleb ära näidata, et üleliigseid vahasid summasid väeosadele kätte ei koguts, kui palju tubatat ja suhtrut oli eelmisel kuul waja, kui palju neid välja anti ja kui palju väljandmata jäi, milleks wastaw eelsumma nõutakse.

Peale selle tuleb ligi panna väljavõtte toiduaruande lehe juurdeltatavast päewaraamatust, millest näha oleks igal kuul väljaantud toidu portsjonide arv. Saamata jäänud suhtru ja tubata raha tuleb wastawa kuu toiduaruande lehte sisse kanda.

Mitte õigel ajal ja korratumalt sisseantud nõudmiste tagajärgede eest wastutatavad sõjaväe osade ülemad ja majanduse ülemad.

Sõjavägede Ülemjuhataja,
Kindralstaabi Kindral-Major **Laidoner.**

Sõjaministri päewakäsus Cesti Wabariigi sõjavägedele.

Nr. 40.

Tallinnas, 4. augustil 1919.

§ 1.

Päewakäsu nr. 23 6. 6. 1919. a. esimest osa: Sõjaväeosadest komandeeritud ja puhkusele lastud sõjaväelased on kohustatud ennast registreerima: maakonna linnades — maakonna registreerimise büroodes, teistes linnades — komandantuurides ja maal — wallawalitsustes" muudan järgmiselt:

Sõjaväeosadest komandeeritud ja puhkusele lastud sõjaväelased on kohustatud ennast registreerima kohtades, us nemad ennast üle 24 tunni üleval peavad: maakonna linnades — maakonna rahwawäelaste registreerimise büroodes ja komandantuurides, teistes linnades — komandantuurides ja maal — wallawalitsustes.

Wallawalitsused on kohustatud iga walla piiri elan-asuwa ja väljasõitja sõjaväelase kohta teateid maakonna registreerimise büroosse saatma.

Sõjaministri eest

Kindral-Major **Sarka.**

Nr. 41.

Tallinnas, 4. augustil 1919.

Põhja-Lääne Armees sõjaväe osadest Cesti Wabariigi piiridesse komandeeritud ja puhkusele lastud sõjaväelased on kohustatud ennast registreerima kohtades, kus nemad ennast üle 24 tunni üleval peavad: maakonna linnades — maakonna rahwawäelaste registreerimise büroodes ja komandantuurides, teistes linnades, — peale Narwa — komandantuurides ja maal — wallawalitsustes.

Kõik Põhja-Lääne Korpuses teenivad sõjaväelased, kes peale 15. augusti ilma registreerimata leitakse olewat, tulewad arreteerida ja etapiga üle piiri oma wäeosasse saata.

Wallawalitsused on kohustatud iga walla piiri elama asuwa ja väljasõitwa sõjaväelase kohta teateid maakonna rahwawäelaste registreerimise büroosse saatma.

Sõjaminister **D. Strandmann.**

Üleüldine osa.

Wäikertikide sõjawägi.

3. Soots.

17.

(Särg.)

Peale nende otskoheste jaoskondade käiwad ministri alla weel järgmised keskwalitsuse abiasutused: kindralstaab, suurtükiväe, inseneriwäe ja rawitsemise kindral-inspektorid, sõjakooüde nõukogu, intendantuur, ülem sõjajäetkohus, jandarmiwalitsus ja kindluste wllerkomitee.

1) Kindralstaabiks arwatakse järgmised asutused: a) ülem kindralstaabi walitsus, mis kindralstaabi ülema juhatusel kõiki sõjaväe organiseerimisesse, mobiliseerimisesse ja sõjawäljale saatmisesse puutuwaid küsimusi käsitab. Temale alluwad ka kõik sõjaooperatiwised ja kindralstaabi ohwitseride teenistuse küsimused; b) kindralstaabi komitee, mille liikmeteks kindralstaabi ülem, üks jalawäe ja üks ratsawäe kindral, suurtüki- ja inseneriwäe kindralinspektorid ja üks kindralstaabi kindral ehk polkownik on. Komitee arutab küsimusi, mis kindralstaabi organiseerimisesse puutuwad. Esistujaks on wanem komitee liige; c) kindralstaabi ohwitseride korpus (kõik kindralstaabi ohwitserid). Selle liikmed on kindralstaabi ülema wõimupiiris, kui nad ka otse kohe tema all ei teeni. Et kindralstaabi ohwitseriks saada, peab 5 aastat ohwitserina teenima. Peale selle, kui ohwitser mitte üle 32 aasta wana pole, antakse talle luba Brüsseli atadeemiasse astuda, milleks etlam tuleb teha. Kes hästi ekkami ära teewad, wõetakse atadeemiasse õppusele, mis 3 aastat kestab. Sellejuures saadetakse õppijaid iga aasta kahels kuuls wäeosadesse harjutustele. Kes atadeemia hästi lõpetab, arwatakse s i t i kindralstaabi liiki, kust pärast mitmesuguste

ülesannete täitmist kindralstaabi ohvitseriks ümber nimetatakse; d) kindralstaabi liiki arwatud ohwitserid, s. o. need, kes aladeemia on lõpetanud, kuid kindralstaabi ohwitseri kohuseid täitma; sõja ajal määratakse nad kõik kindralstaabi ohwitseride kohtade peale.

2) Kindral-inspektorid on kindral-leitnandi aukraadis ja käivad otsekohe sõjainistri alla. Nende kohus on selle järele walwata, et nende all seiswates wäeosades sõjawäe eriteadus nõudmiste kõrgusel oleks, kui ka selle eest hoolitseba, et wäeosade tarwis materjali tagawara labudes oleks.

3) Sõjakohtude nõukogus on 9 liiget mitmest sõjawäe osast. Nõukogu kohus on hoolitseba, et sõjawäe koolid nõudmiste kõrgusel seisaksid.

4) Intendantuur. Siia arwatakse ka wäeosade kasahoidjad ja kõik intendantuuris teenijad, kokku 198 ohwitseri.

5) Ülem sõjawäe kohus arutab neid asju, millede peale sõjawäe kohtu otsuse kohta edasikaebitus on sisse antud. Presidendi on üks üleüldise riigikohtu liige, liikmeteks aga 4 ohwitseri ehk kindralit, prokuröriks — kindral-auditor.

6) Sandarmiwaliitsus käib sandarmite ülema alla.

7) Kindluste ülemkomiteel on 3 liiget, nimelt kindralstaabi ülem ja suurtüki- ja inseneriwäe kindralinspektorid.

C. Kohalik walitsus.

Belgia on neljaks sõjawäe ringkonnaks jaotatud. Ringkonna wägede juhataja on ühtlasi ka selle ringkonna diviisi ülem. Tema alla käivad ka kõik ringkonnas olewad sõjawäe asutused. See aga ei takista eriwäe osasid ja asutusi peale selle weel oma kindral-inspektorite alla käimast. Niisama käivad ka sandarmiwäe osad loosi alla kutsumise ja puhkusele olewate wäeteenijate arwel pidamise poolest ringkonna wägede juhataja alla, muidu aga oma sandarmiülema alla.

Peale selle tuleb kohaliku walitsuse liiki arwata:

1) Kolm kindlustatud seisukohtade walitsust. Nende ülemaid käivad kas otsekohe ministri ehk suurtükiwäe kindral-inspektori alla.

2) Keli inseneri-direktooriumi ehituste järele walwamiseks.

3) Keli administratiiv-direktooriumi, igas sõjawäe ringkonnas üks. Nendes teeniwad igahes 2 intendant ja mitu alam-intendant.

4) Sõjakohtu komisjonid on pea igas prowintsis. Nad seisawad igaüks seitsemest ohwitserist koos. Prokuröriks on kohalik kodanikohtu auditor. Komisjoni otustamise wõim ulatab sõdatite kui ka nende ohwitseride üle, kes kapteni auastmest mitte kõrgemal ei seisja.

5) Prowintsi ja komandan'di walitsused, kumbagi liiki wiis walitsust.

D. Sõjawäe osade walitsus.

Rahu ajal olid diviisi ja brigadi staabid kokku seatud.

Belgias on iga diviisi staabi juures weel diviisi suurtükiwäe walitsu.

Sõjaajal tuli peaforterit täiendada.

IV. Sõjawäe tehased, labud ja asutused.

Suurtükiwäe asutused. Belgias oli: 1) Antwerpeni ehituse arsenal, kus suurtüki ja wankrib parandati, kui ka suurtükiwäe tarwis meistrid õpetati; 2) suurtükiwäe wabrik Lüttichis; 3) sõjariistade wabrik sealjamas; 4) tulewärgi kool Antwerpenis walmistas padrunid ja suurtükikule ja õpetas sõjawäe tarwis laborantide; 5) kesharsenalla du Antwerpenis; 6) püüsirohuproowimise asutus. Kroonu püüsirohupabrikut pole. Püüsirohi walmistati erawabrikutes, sellepärast oli proowimise asutus tarwilik.

Sõjawäe koolid. Peale koolide, milledest alamohwitseride, ohwitseride ja kindralstaabi ohwitseride ette walmistamise puhul jutt oli, on Belgias sõjawäe tarwis järgmised koolid:

1. Sõjawäe kaswandikluse kool 120 lapse tarwis. Haridust antakse sedawõrd, et alamohwitseriks võib saada.

2. Rabettide kool annab 240 ohwitseri pojale keshariduse.

3. Rütide kool jalawäe ohwitseridele püüsi lastmise osawuse täiendamiseks.

4. Ratsawäe kool ohwitseride ja alamohwitseride tarwis ratsasõidu ja hobuserautamise õppimiseks.

5. Pioneeride kursus ratsawäe meestele, raudteewäe roodu juures. Kursus kestab üks kuu. Oppusele saadetakse igast ratsawäepolgust 1 ohwitser, 2 alamohwitseri ja 4 kapraali.

6. Pioneeride kursus jalawäe meestele sealjamas kestab 6 nädalat.

7. Suurtükilastmise kool, õppeaeg 4 kuud. Oppusele saadetakse iga kord 3 suurtükiwäe, 1 jalawäe ja ratsawäe ohwitser ja 3 suurtükiwäe alamohwitseri.

8. Turnimise ja mõõlabega wehlemise kool Brüsselis walmistab sellekohaseid instruktoreid ette. Koolil on kaks osakonda: turnimise osakond, kus õppus 1 aasta kestab, ja mõõlabega wehlemise osakond, kus õppus 3 kuud kestab.

Peale nende koolide korraldatakse sõjawäeosades sagedasti kursuseid, millede programm otsekohe sõjateadusesse ei puutu. Näituseks on igas wäeosas lugemise ja kirjutamise kursused; mõnes wäeosas metsaasjanduse, teises jälle põllutöö kursused.

(Järgneb.)

Mõni sõna ohwitseride auastmete kohta Cesti sõjawäes.

Celleiswale kirjutusele heameelega ruumi andes, terwitame juhust, et meie sõjawäe auastmete eestistamise küsimus „Sõduri“ weergubel awaliku arutuse alla on wõetud. Loodame, et ka teisi ettepanekuid ja arwamisi esile tuuakse. Toimetus.

Meie praegused ohwitseride auastmete nimetused on selleks liiga wenehised, et neid alles jätta praeguses kujus. Siin on tingimata muudatusi tarwis. Ajarirjanduses ei ole wististi küll keegi weel selle kohta sõna wõtnud, aga ohwitseride ringkonnas on seda küsimust õige sagedasti põelutud. Seba küsimust ajakirjanduses

ja nimelt "Sõduri" weergubel üleswõttes looban sellele asjale rohlem elawust ja rutemat läbiwiimist anda. Olets tõesti tarwitik, et seda tähtsat küsimust mitmetalgelt läbi harutataks. Minu arvates on meil kolm teed olemas, kuidas praeguseid ohwitseride auastmete nimetusi ümber teha. Esimene olets, neid täiesti eestistada. Teine olets, neid europaseerida, see on, nendele niisugused nimetused anda, mis juba rahvuswahelisteks on saanud. Kolmas tee, see olets kahe esimese ühteühendamine: osalt eestistada, osalt europaseerida. Kõikidele auastmetele täiesti uued Eesti nimetused anda, see olets väga suur ja waemariitas töö. See ei olets ka mitte soowitaw sellepärast, et meie nimetused siis üleüldistest rahvuswahelistest nimetustest täiesti lahtu läheksid. Si ole hea seda, mis juba üleüldiseks saanud, ära kaotada. Kõike jälle ka wõersilt laenata ei saa. Ei leidu niisuguseid nimetusi, mis üleüldised oleksid ja selle juures ka meile sisse juurdunud. Sellepärast soowitaksin mina seal tarwitada üleüldiseid rahvuswahelisi nimetusi, kus see kohane on, ja seal Eesti nimesi, kus seda tarwis läheb. Minul on praegu käepärast wile suurema riigi ohwitseride auastmete tabel (Inglise, Prantsuse, Saksa, Itaalia ja Austria oma). Nendes on palju nimetusi ühed ja needsamad kõikidel, nagu näituseks leitnant, kapten (Saksal ja Austriaal Hauptmann), major, kindral j. n. e. Keist üleüldistest rahvuswahelistest nimetustest peame ka meie kinni pidama. Ka auastmete arwu peame teistega ühesuuruseks tegema. Meil on praegu täieline Wene süsteem — ülemohwitseride auastmeid wiis, staabiohwitseride omi kaks. Kõikidel mainitud riikidel aga kumbagi kolm. Selle järele seame ka omad. Ka nimetused „ülem-ohwitser“ ja „staabi-ohwitser“ kaotame ära ja wõtame nimetused „noorem-ohwitser“ ja „wanem-ohwitser“ tarwitusele. Üleüldise tulewad sõnad „ülem“ ja „alam“ täiesti wälja jätta, sest nendel on Eesti keeles liiga orjamaäl juures. Meie wõtame esimeseks auastmeks nimetuse leitnant, nagu paljudel teistel mainitud suurriikidel on. Teise auastme nimetuseks paneme wanemleitnant ja kolmandaks kapten. Sellega oleksime meie üleüldised nimetused kaotanud ja meil olets nimetused Europa riikidega ühesugused.

Wanemate ohwitseride auastmed algaksid nimetusega major, mis riikidel mainitud riikidel ühesugune on. Järgmine auaste olets pealik (meie praegune alam-polkownik). Siin peame just oma Eesti nimetuse panema, sest niihästi Saksa oberst, kui ka Wene polkownik ei wõi Eestiile mitte jääda ja Inglise ning Prantsuse colonel olets meile liiga wõeras. Wäga tõbulik on just siin Eesti nimi pealik. Järgmine nimetus olets wanempealik (meie praegune polkownik). Ebasi läheksid siis kindralite auastmed: kindralmajor, kindral ja kindralpealik.

Selle järele olets meil siis järgmine ohwitseride auastmete tabel:

1) Kindralpealik	} Kindralid	4) Wanempealik	} Wanemad ohwitserid
2) Kindral		5) Pealik	
3) Kindralmajor		6) Major	
7) Kapten	} nooremad ohwitserid		
8) Wanemleitnant			
9) Leitnant			

Alaminet nende uute nimetuste peale meie praegustest olets väga kerge ja nimelt järgmine:

Alamleitnant	nimetatakse	ümber	leitnandiks;
Leitnant	"	"	wanemleitnantiks;
Alamkapten	"	"	kapteniks;
Kapten	"	"	majoriks;
Alampolkownik	"	"	pealikuks;
Polkownik	"	"	wanempealikuks.

Kindralite nimetused jääksid nii nagu nemad on; ainult juure tuleks nimetus kindralpealik, mis kõige kõrgem sõjaväeline nimetus Eesti Wabariigis olets ja mida ainult mõni üksik wäljawalitud kangelane omale osaks saaks. Mis lipniklusesse puutub, siis jääb see nimetus ohwitseri asetäitjatele ja nõnda nimetatud sõjaagsetele ohwitseridele alles. Praegused lipnikud muudugi saaksid oma wäljateenimise aja järele leitnantideks tõstetud. Mis praegustesse nimetustesse „roodu-ülem“, „pataljoni-ülem“ j. n. e. puutub, siis soowitsin mina sõna ülem ära jätta ja tema asemele tarwitada sõna wanem, näituseks „rooduwanem“, „polguwanem“ j. n. e. Nimetuse asemele wägede ülemjuhataja wõiks tarwitusele wõtta malewanem.

Ka nimetused alam-ohwitser (noorem ja wanem alam-ohwitser) ja weltweebel peawad ära kaotatud saama, esimesed kui liig püüd ja wiimane kui see, mis meile ikka midagi wastikut endisest ajast meele tuletab. Siin soowitaksin mina tarwitusele wõtta järgmisi nimetusi: kapral (praegune noorem alam-ohwitser), wanemkapral (praeg. wanem alam-ohwitser) ja rooduwana (praegune weltweebel). Jefeitori (meil praegu kapral) nimetus wõiks üleüldise ära jääda. Kõik, kes õpeturuse lõpetanud, saawad kaprali nimetuse; seda nimetust kannawad nemad ka jagude wanematena. Rühmade peale nimetatakse wanemkapralid. Kuid, kui ikkagi endist jefreitori tarwis läheb, siis wõiks siin tarwitada nimetust „kümnik.“ Siin olets meil siis järgmine tabel:

- 1) Roodu-wana (praegu weltweebel)
- 2) Wanemkapral (pr. wanem alamohwitser)
- 3) Kapral (pr. noorem alamohwitser)
- 4) Kümnik (kui teda üleüldise tarwis on; mina arwan, et ei ole).

Järwer.

Teisukord meie wäerindadel.

Jamburi sihil kestsid läinud nädala jooksul togu kinnil ägedad lahingud edasi. Enamlased ei tahtnud ainult Jamburiga leppida, waid katsusid ka üle Luuga jõe tulla ja lääne pool jõge omale maad wõita. Suurte jõudude koondamise tõttu, kus ka lõõksalgad ei puudunud, ja ägedate wõitluste järele läks neil ka korda kohati üle Luuga jõe tulla ja mõned külad, nende seas Kalmotta, Shabino, Badoga, Nowo-Bjatnitskaja ja Beerino ning Aleksandrowskaja Gorka mõisa, oma alla wõtta. Kuid kuu ei jõudnud nad neid kõihi oma käes pidada. Meie wäed asusid wastupealetungimisele, mis edukalt arenes ja paiguti kuni tituwõitlusteni läks. Waenlane ei suutnud wastu panna ja puhastas Luuga jõe lääne kalda, seal juures meie kätte rohkesti sõjavange, kuulipildujaid ja muud sõjasaaki jättes. Waenlase löögiväeosad ja kolm kütipolku häwitati peaaegu terwelt ära, ja kes weel põgeneda katsus, see leidis endale Luuga jõe woogudes igawese asupaiga. Enamlaste kommunistlikud juhid tõendawad, et nad igasuguse sõjaväega hakkama saawad, ja kõikidel wäerindadel oma wastaseid olla lõõnud kuid Eesti rahwa-

wäe wastu nad ei saa. Seal, kus neil eestlastega tegemist on olnud, on nad ifka weriste peadega tagasi tulema pidanud. —

Ra Luuga fihil püüdis waenlane aktiivsust üles näidata ja tungis suuremate jõududega Põhja-Lääne armee osade peale, mis Dwenetsi külas asusid, ja wõttis peale ägedat lahingut selle küla oma allo. Luudoni ja Nowoselje külad puhastati waenlastest, kus juures hull wangisid ja postiafutusi ühes dokumentide; ja paberitega saagits saadi. Waenlased olid siin suure kawatsused ja ta tegi ettevalmistusi pealetungimiseks, kuid teadmata põhjustel ei katsunud ta neid kawatsusi täita. Nüüd on see pealetungimine selles fihis nähtawasti edasi lükatud. —

Porhomi ja Ostrowi fihil läts nädal enamwähem rahulikult ja ilma suuremate muutusteta mööda. Waenlane katsus küll kord suuremate jõududega Pühak-Mitandri kloostri peale tungida, kuid see pealetungimise katse aeti meie wägede poolt nurja. Põuna pool Porhomi raudteed wõttis üks meie rood, kes läbi waenlase liini Tsanowo külasse tungis ja ühe waenlase polgu staabi ühes katse kommandoga ära häwitas, 500 wangi ja sai seal juures 8 kuulipildujat 700 püssi ja rohkesti muud sõjatarustust. —

Pötalowo fihil walitses läinud nädala jooksul elaw tegevus. Meie wägede kätte langesid siin peale ägedaid lahinguid Kubani ja Slawiti külad ja Geilshchi mõisa. Mitmelordsed ägedad pealeungimised, mis waenlane suurüksitule toetusel Djergowa ja Logino külade peale ette wõttis, löödi tema suurte kaotustega iga kord tagasi. —

Üleüldiselt kokkuvõttes peab ütleva, et seisukord igas fihis meil kindel on. —

Enamlaste jõud Soome lahest kuni Lubani järveni.

See jatk enamlaste wäerinnast, mis osalt Eesti rahwawäe wastu, osalt Põhja-Lääne armee wastu wõitleb ja Soome lahest kuni Lubani järveni ulatab, on üks osa enamlaste lääne-wäerinnast. Siin on enamlastel 7-es armee ja osalt ka 15. armee. Seitsemenda armee staab asub Nowgorodis, 15. armee staab — Welitsje Lufis.

Armeed enamlaste sõjaväes jagunewad diviisidesse, kuna diviisid omalord brigaadideks jagunewad. Diviiside arm nendes armeedes ei ole kunagi kindel ja oleneb wäerinna tegevusest ja tähtsusest. Üleüldse on enamlastel praegu üle 40 diviisi. —

Igas diviisis on enamlastel 3 jalawäe brigaadi, ja igas brigaadis 3 polku. Kuid siiski on ka siin erandisi; — nii ei ole, näituseks, Eesti kommunistilises jalawäe diviisis mitte 3 brigaadi, waid 2, ühtekokku — 6 polku. Peale selle on enamlastel igas jalawäe diviisis üks lerge suurtükiwäe brigaad, millel 3 neljabatareilist divisjoni on. —

Peale selle kui enamlased Pihkwa ja Jamburgi kewadel maha olid sunnitud jätma, said taganemisel ka nende wäeosad tublisti kannatada. Et oma seisukorda parandada, olid nad sunnitud üksikuid reservis seiswaid polkusi ühe diviisi piirkonnast teiste diviiside piirkonda üle wiima ja osalt ka uusi jõudusid juure tooma. Kuid ka neid uusi juuretoodud jõudusid ei saanud nad ühte kohta koondada, sest taganemise ja liüasaamise tõttu olid nad sunnitud neid sinna wiskama, kus wäerind juba päris lage oli. Nii wõitlewad siis ka weel praegu enamlaste polgud mitte otsekohe oma diviiside

juures, waid nende diviiside juures, mille piirkonda nad alguses sattusid. —

7. armee alla kuuluwad praegu 2., 6., 10. ja Eesti kommunistiline diviisid. Teise diviisi staab asub Jelsamwetino jaamas, 6. diviisi staab — Begunitsa külas (mõlemad Gatschina fihil); Eesti kommunistilise diviisi asukoht (mille polgud peaaesjalikult Porhomi ja Ostrowi wahel wõitlewad) on praegu teadmata. Ka osa 15. armeest wõitleb Eesti rahwawäe wastu, ja nimelt on siin enamlastel 11-nes diviis ja 1-se Läti diviisi osad. 11. diviisi staabi asukoht on Pötalowos, 1. Läti diviisi asukoht Neshitsas. —

6., 10., 11., 1. Läti ja Eesti diviisid olid enamlastel juba waremalt meie wäerinnal, niisamuti ka 1-se ja 19 da diviiside osad; taganemise ajal töid enamlased siia Urali wäerinnalt 2 diviisi täies koosseisus; peale selle on enamlased meie wastu weel üksikud brigaadid juure toonud, — nii on meie wastu nüüd 3-da diviisi teine brigaad (22., 23. ja 24. kütipolgud) ja 4-da diviisi kolmas brigaad (34., 35., 36. kütipolgud) wõitlemas. Ka üksikuid polkusi, mis 17. ja 18. diviisidest pärit, on enamlased meie wastu wõitlema toonud, niisamuti ka osa oma sõjaskooli õpilasi, madruste salku ja kommunistilisi bataljonisid. —

Enamlaste wägede üleüldine koosseis meie wäerinnadel, mere äärest algades, oleks järgmine:

1. — Gatschina grupe (2. ja 6. diviis) — kuni Dsmino küalani: 5., 10., 11., 12., 15., 16., 17., 18., 46., 48., 53., 151., 154., 158., 162., 164., 166., 167., 168., 169., 170., 171., 4. Eesti kommunistiline ja 4. tagawara polgud, kaks kutsantide salka, üks madruste salk ja Smolnõi salk, s. o. 24 polku ja 4 salka. Ühtekokku on enamlastel Gatschina grupes 19.000 tikku, 280 kuulipildujat, 600 ratsanikku, 40 suurtükki, 2 soomusrongi ja 5 soomusautot. —

2. — Luuga grupe: — Dsmino külast kuni Nowoselje jaamani: 3., 6., 7., 34., 35., 36., 47., 49., 54., 84. ja 163. polgud ja üks kommunistide salk — 11 polku ja 1 salk. Ühtekokku on enamlastel selles grupes 6000 tikku, 80 kuulipildujat, 300 ratsanikku, 10 suurtükki, 1 soomusrong ja 2 soomusautot. —

3. — Pihkwa grupe (10. ja 11. diviis, Eesti diviis ja osa 1. Läti diviisist) — Nowoselje jaamast kuni Lubani järveni: 22., 23., 24., 51., 83., 85., 86., 87., 88., 89., 91., 92., 93., 99., 175. polgud, 1., 2., 3., 5., ja 6. Eesti kommunistilised polgud, 3., 4. Läti ja 473. polgud, üks madruste salk ja Trotski salk; — 23 polku ja 2 salka. Ühtekokku on enamlastel Pihkwa all 15.000 tikku, 200 kuulipildujat, 500 ratsanikku, 35 suurtükki, 2 soomusrongi ja 3 soomusautot. Eesti diviisi suurus on 2000 tikku ja eestlaste arm selles diviisis on 15% üleüldisest armust. —

Üleüldine waenlase arm Soome lahest kuni Lubani järveni oleks 40.000 tikku, 560 kuulipildujat, 1400 ratsanikku, 85 suurtükki, 5 soomusrongi ja 10 soomusautot. —

Ajakirjanduse ülewaade.

Rahujuttude kohta

wõtab A. D-s „Sotsialdemokraadis“ sõna, manifestides äärmisele ettewaatusle sõja ja rahu küsimuste käsitamisel ja otsustamisel. Ta leiab wäga dieti, et nõukogude Wenemaa walitsuse sõnades „noore Eesti wabariigi puutumatusel“ ja „sõjategevuse seismapanetust“ mingit heatahtlikkust ega sallirousi meie wastu ei sisaldu,

waid see on ainult järelandmine jõu ees ja rehendamine uute jõudude wahelordadega ja teatawal määral ka läneriikide demokraatiaga, kes meie iseseiswust no toetama hakanud.

Tuttawat Korki „päewalästu“ armustades kirjutab autor: „Mis on see muud kui rumal sisfewedamine! Ja mis wäärtus on seal juures tõendusel, et nõukogude wägedele ära keelataste üle Eesti piiri minna. Kui waenlane Marwa külje all: peats jõudma, kui waenlasel meie loomulit ja pea kaitsekoht — Peterimaa — läes, kes on siis kindlustatud, et Kork uue päewalästu ei anna juba Tallinna ja Tartu peale tungimiseks ja Sinowjew uue kõne ei pea, kus ära seletataste, et nende „heahtlikkus“ „noore Eesti wabariigi“ wastu ekslik on olnud (õja põhjuseid on alati kergelt leitud) ja Peterburi hädaohu ärahoidmiseks, wõi mõneks muuks otstarbeks ifkagi tarwis on „walget“ Eestimaaid likwibeerida. Ja mis teete siis jelle Korkiga piiri peal! Igatahes oleks wõitlus hulga raskein kui praegu. Korki makulatuurist ei tohi ennast keegi eksitada lasta, samuti ka mõne Sinowjewi kõne järele enesekaitse sõjariista otsekohe warna riputada.“

Kahewõitlus õhus.

R. R e q u a d t.

Ühelt luuramislennult tagasi tulles lendlesime õhumeres Blonje lagenditu kohal 1500 meetri kõrgusel. Toomas oli paiguti pilwine, pilwed jooksid mitmes kohis. Võnaläänest puhus kõwa tuul, mis masinat alatasta ühe külje pealt kergitas. Kuid lend oli siiski wõimalik.

Oli kell wiis peale lõunat. Arwasin wälja, kus meie olla wõisime. Leidfin: poolel teel Warsjawi ja Blonje wabel. „Halloo!“ kuulsin äkki waatlejat torusse hüüdwat, „lennumasin paremat kätt eespool näha.“ Lõin filmad üles, waatafin ümber, kuid ei näinud midagi kui pilwi, mis hallidena ja rasletena minu ümber keerlesid. Effitus? küsifin eneselt. Ei! Tundfin, et kusagil pidi waenlane olema. „Kirewase päralt,“ hüüdsin torru, „kus siis?“ Silmapilk wahet, siis kostis tagasi: „Wiisfada meetrit eespool paremat kätt! Kolmsfada meetrit kõrgemal! Wene oma.“ Minu pill jälgis kähku ülesantud sihti, sattus mõne tumeda pilwefina peale, siis aga: korruga ilmus pilwerüngaste wahelt aeroplaan. Tõepoolest waenlane! Lendafime otse teineteisele wastu: mina tuln läänest, tema idast. Tundfin kohe, et minu seifutord nii halb oli kui weel wähegi wõimalik, ja pidafin ruttu aru: Mis teha? Kolmsfada meetrit kõrgemal olles oli waenlasel juba algusest peale mängu trump käes: tema wõib mind iga filmapilk kindlast ja hädaohuta seifutokahast lasta, wõib minu peale pomme wifata, ühe sõnaga, tema pool on kõik paremused, minul on ainult walida põgenemise ja lootufeta wõitluse wahel. Nii siis põgeneda? Ei, mina ei põgene põhjusmõttekult, mina ei lähe ühegi wastase eest ära, seda ei teinud ma kunagi, ega tee ma seda ka nüüd, eht see küll minu esimene õhureiditus on. Nii siis wõitlus, peaaegu lootufeta wõitlus? Wõistagi: wõitlus! Tulgu mis tuleb! See peab nii olema. Oifus oli walgukirufel tehtud: Efiti hoian wõitlusest kõrwale, teen nagu põgenekfin, tõepoolest aga katufufin paremaid tingimisi saawatada, waenlasest üle lennata. Alles siis wõitan wõitluse wastu.

Minu masin lendas waenlase all. Seda nähes pööras waenlane oma masina senisest kursist ära ja hakkas poolkurwis järsult minu peale alla tulema, nii et ta järgmisel filmapilgul umbes 150 meetrit minust kõrgemal ja waewalt 100 meetrit minu järel minuga samas kursis lendas. Tema poolkurwi nähes tõusid mul karnad piusti, sest arwasin waenlase hulluks läinud olewat. Ta tahtis nähtawasti ülewalt otse minu masina otta lennata, mis niihästi minu kui ka tema otta oleks tähendanud. Teadsin nüüd kohe, misuguse wastafega mul tegemist oli. Olin filmapilgu täiesti abitu, sest ühest küljest teadsin, et uus seifutord mulle hoopis pahem oli kui endine, kuid teisest küljest ei teadnud ma, kuhu hoida. Äkki kuulsin oma selja tagant terawat raskatust. Waatafin kohtunult taha ja nägin: waatleja oli põlwili oma kastis, selg minu poole, ja lastis waenlase peale karabiinist. Tore! mõtlesin. „Tüürida, tüürida!“ manifes midagi minus, „kühugi mujale tüürida, nii ruttu kui wõimalik!“ Ruttu! Mul ei olnud aega mõtelda, waid talitafin masinlikult, loomufunnil: andfin pahempoolset kurwitüüri, siis kõrgustüüri; masin pööras, langes; tõmbafin ta jälle tasakaalu; siis keris ta lõuna sihis järsult ülespoole. Kui aga waenlase kõrgusele jõuats!

Andfin weel kõrgustüüri, masin ajas end weel järsumalt piusti, ühtlasi nägin, et waenlane samawõrra tõusis. Kiristafin hambaid: mis see on? istub kurat seal ise sees? Kuid ei: see oli ninapibi wadamine! Waewalt oli waenlane tõusma hakanud, kui ta masina ühe hüppaga jälle tasapinda aetas ja jälle otse minu peale lendas. Seda nähes tundfin kohe: järsult tõusust hoolimata ei jõua ma pealetormawast waenlasest siiski üle lennata, tema jääb ifta minust kõrgemale. Kohe loobufin tõusmast ja aetafin masina jälle tasapinda. Waenlane lendas mulle järele. Nii lendafime täki aega. Kork lootus tekkis minus: wahest lendab minu masin kiiremini kui waenlase oma! jõuan siis kaugemale ette! Kuid ka see oli eksitus. Nagu pistja tekkis minus ifta jälle tahtmine kuidagi waenlasest üle saada, temast üle lennata. Minu mõtted läksid äkki segi; hull ideefid tekkis minus, ma ei teadnud ainult, mis nendega peale hakata. Mitu korda sirutafin käe kõrgustüüri järele wälja, kuid igatord tõmbafin ta kaheldes jälle tagasi. Midagi kui wäsimus wõttis minus wõimust. Püüdsin end fundida, — waatafin bensini näitajat: bensini jatkub — waatafin mootori ümberkäigu luagejat: tuuriarw täis — waatafin kella: kolm minutit kune peal — waatafin kompassi, tafseerifin kurssi: kurs SSW! Tubli! Aga siis pidin jälle hundawa propelleri wirwenduse wõhtima, mõtlema, mõtlema. „Halloo“, kostis äkki jälle torust, „panen tähele: waenlasel on kuulipilduja peal!“ Kuulatafin kohtunult: waenlasel on kuulipilduja? „Kuidas?“ küsifin kogeledes. „Waenlasel on kuulipilduja peal!“, korrati toru teisest otlast. „Tänan!“ Embtumb: kui mina mitte kohe waenlast ei kõrwalda, siis kõrwaldab tema mind esimesel parajal filmapilgul. Nii siis kohe: singa-sänga-lend, kõwerlend, järklend, nagu just tarwis oli! Ainult mitte nii rumalal, harilikul wiifil maha lastud saada!

Waatafin weel ruttu waenlase poole. „Kas laseb?“ mõtlesin. Ei, ta ei lastnud mitte, wõifin seda näha. Kuid kuulipildujat nägin ka mina nüüd. Ta wahkis tummalt üle parda, juu meie peale juhitud. Minu pill riawas waatlejat. Kohufin: ta isrus liigutamata paigal, nagu kuulataks ja ootaks ta midagi, püis wõifi põlwedel — filmatulumud nagu walutrampides üles-

poole kistud. Esiwahtis ta üksifilmi laugusesse, siis minu filmi. „Ta pagan on soomustatud!“ ütles ta sellepeale läbi toru. Tuline ja meesil wiha tekkis minus. Nii siis weel soomustatud! Kahmasin end kofin. „Wotan wõitluse siiski vastu!“ hüüdsin torru. „Üks ta puhas! Nii ehk nii!“

Saarasin kõrgustööri, kuid seal waldas mind imelil tundmus: pidin jälle waenlase poole vaatama. Ta ei lase ikka weel? Ei, ta ei lastnud weel mittel. Mis see tähendab? Beri hakkas mul meeletohetes tulkuma. Mis pärast ta ei lase? mõtlefin. Mis on tal sellest? tahab meid wahest narrida? Kuid äkki kulkus mu käsi tüüri küljest tagasi, — kui see nii oleks, kui? Muidugi on see nii: tal ei ole lastemoona! Hüüdsin läbi toru: „Tal ei ole lastemoona!“ Inimene, inimene, tal ei ole lastemoona! Sealjuures waatasin waatlejale julgustawalt otsa, nagu tahaksin temalt oma mõtte kinnitust. Waatleja filmises wene-lase apparaati, ta nägu läks natuke elawamaks. „Du küll wõimalik!“ ütles ta siis pead raputades.

Lendasime edasi, lugesin aega. Minu waatleja lastis jälle põlwili ja hakkas waenlasele karabiinist tuld andma. Waenlane aga lendas meie järele, nagu oleks ta meie külge nõdriga kinni seotud. Äkki: mis see oli? Kuulipilduja ots wajus meie poole. Mis see tähendab? Tahab ta lasta? Wahtisin hinge kinni pidades musta toru poole, ootasin, kuulatasin. Ei, ta ei lastnud mitte. Kuid ühtlasi hüüdis waatleja läbi toru: „Panen kuulipilduja trehwamisi paremas kandepinnas tähele!“ Waatasin ja nägin mõne musta augu. Ta lasseb ometi! (Järgneb.)

Fegateated.

Wäeteenistusest wabastatud sõduritele, kes soowivad raudtee teenistusse astuda.

Wiimasel ajal tuleb sõduritelt, kes Eesti wabastussõjas wähemaid wigastusi on saanud ja selle tagajärjel rahwawäest wabastatud, palweid, et neid Wabariigi raudtee teenistusesse wõetaks.

Niisugused sõdurite palwed tuleks eeskätt täita, neid niisuguste ametite peale wõttes, kus wäiksed wigastused ei takista ametikohtuste täitmist ja seeläbi raudteele lahju ei tekkiks, kusjuures aga Terwishoiu osakonna otsust tingimata arvesse peab wõtma.

Raudtee ülem: insener R. Ipsberg.

Enamlaste laotused Jamburi all.

Saadud teadete järele on enamlaste laotused lahingutes Jamburi all väga suured olnud. Kõigist wõitlustest loogu selle pealetungimise ajal, Gatschina all alates on wiimane lahing Jamburi all kõige werisem olnud. Sellest lahingust on teiste polkude hulgas ka kursantide jalk osa wõtnud. — Enamlased olla elanikkudele kaebanud, kõigist partisaanidest saawat nad jagu, kuid eestlastele ja soomlastele ei suutwat nad midagi teha.

Wõitlus enamlaste vastu.

Londonis, 12. augustil. Reuter. Ametlikult teatatakse: Kamõshini linna ärawõtmisel 28. juulil on suurem tähtsus kui warem arwati. Wõeti 11 tuhat wangi. Sõjasaagiks saabi 60 suurtükki, 150 kuulipildujat ja suurel määral muid sõjatarwidusi. 37-est ja 39-est enamlaste diwisjonid on täielikult ära häwitatud.

Poltawa linna ärawõtmisel 30. juulil saabi sõjasaagiks 136 wedurit, 1200 wagunit, 2 soomusrongi, 20 suurtükki ja palju lastemoona. 8. augustil wõeti poola wäed Minski linna ära.

Oma laotuste kohta teatavad enamlased ise järgmiselt:

Ukraina sisemine wäerind. Peale ägebat lahingut waenlase ülewõimu vastu läks meil korda Makarowa alewit, 43 wersta lääne pool Kiiewi, oma alla wõtta. Waenlase ülewõimu all ja peale ägebat lahingut olime sunnitud Umani maha jätma.

Minski piirkonnas olime sunnitud Schmilowitschi alewit 30 wersta lõunaida pool Minskit maha jätma. Slutski sihil olime sunnitud Slutski linna maha jätma.

Lõuna-lääne wäerind: Waenlase ülewõimu all jätsime Winnitsa maha. Zelisawetgrabi piirkonnas wõttis waenlane Tšõlbulewo jaama oma alla.

Lõuna wäerind. Poltawa sihil on lahingud käimas Horol, Mirgorod ja Sentowi liinil. („Rosta.“)

Kopenhagenist saadud teate järele olla enamlaste ebasitugimise Uraalidel seisma pandud.

Rumeenlased Temeschwari ära wõtnud.

Bukarestist teatatakse, et rumeenlased Temeschwari linna oma alla on wõtnud. Rahwas wõttis rumeenlasi kirjeldamata rõõmuga vastu.

Wastutaw toimetaja: Kindralstaabi polkownik Rint
Wäljoandja: Wägede Ülemjuhataja staab.

Praegu ilmus trükist

Sõjawäe Topograafia Jaoskonna wäljaandel

Ida-Europa kaart

Môôt: 175 wersta tollis. Kaardil on ära tähendatud „Wene kommunistlase walitsuse piirkond 11. augustil 1919.“ Hind 2 marka 50 penni.

Saada raamatukauplustest ja Sõjawäe Topograafia Jaoskonnast, Tallinnas, Lai tänaw nr. 39 (teisel korral).